

Filiposi

Paulo Tyyriti, Filiposi Hāwā-ò

1 ¹Paulo, Tximòtxi-wana Jesuisi Kristu deòdureny roire. Ka tyyriti tahe rewahinyrenyleri Filiposi hāwā-ki ityhydŷdu mahādu-ò. Ityhydŷdu yrubudŷdu mahādu-ò tule rewahinyrenyra dohodŷyna wiòhedŷyna mahādu-wana. ²Ruxetòena, ywina-wana Deuxu-ribi adeereny kanakemy watxireri tule Jesuisi Kristu Inynyryreny-ribi.

³Rexitòenyre, tiu aribirený wanohōti rosaõhyymyhýre. Deuxumy reàlwâhâre umyreny. ⁴⁻⁵Wadeysamy watxiwâhâre Rybe tymyra wihiķi tewiòhenanymahâtenyteki, juhuu, wiji tule ahâtenyte. ⁶Deuxu iaõmysydŷyna wihiķi inyworeny-ki rexidelenyre. Tahe Jesuisi Kristu bededŷýnana txuu heka rexihumy kia rŷikre. Kia tahe reerytyhyre. ⁷Kaiboho wawana Deuxu ruxetòena luuna-wana widee inyboho riubŷtŷnyre. Ròtena-ki rarewâhâ, tule ròtenaribiòlomy rarewâhâ. Tule Rybewihiký retýnynymy rarewâhâ kiamy heka rahõtinymahâre, wawo-ki adirený rahõtinyhyymahâre.

⁸Sòwemy arawehitynnanyleri. Deuxule kia rierymyhýre. Jesuisi Kristu ruxetòena uludumy iny widi roire. ⁹Kia ixitòedŷyna tule Deuxu-ò rewahinyre umyreny. Aluunarený sòwemy rŷikemy rexitòenyre. Tule araykywydynarený riixidorudŷýnomyhýke. ¹⁰Tibo awityhymy rŷira kaiboho bijebenykemy rexitòenymahâre. Tule inatyhywidŷdumy rarekremy tamy rexitòenymahâre òbitihylemy rarekremy Jesuisi Kristu bededŷýnanatxu-ò. ¹¹Òbitidŷyna bederaty wesele rare. Kaiboho oworu taraty-di rŷimyhýre wese tŷxihikýlemy òbitidŷna-di matxibenykemy rexitòenymahâre.

¹²Jiarý ròtena-ki râireu, kia tahe Rybewihikýmy rybe riwiòhenanya. ¹³Kowa dori ibutumy yrubudŷdu mahâdu roholare, dinodu heto itxeredu mahâdu wahe. Tai tahe bierrybenykemy tuu rarybere. ¹⁴Jesuisi Kristu òraru-ki tahe ròtena-ki râimy rarewâhâ. Ibutumy iny tahe kia rieryre, iòraru-ki. Waròtena òraru-ki tahe ityhydŷdu mahâdu Inynyry aõmydŷýnadile rôhõtinyre, tule Deuxu rybe rarybemyhýre ruberuõhyylemy ixitòedŷýna-di. ¹⁵Ijô heka ixityhydŷýmy Rybewihikýmy rarybemyhýre. Ijô tahe inatyhymy Rybewihikýmy rarybemyhýre. ¹⁶⁻¹⁷Rierymyhýre waròtena Rybewihiký òraru-ki rare. Ixityhydŷyna mahâdu tahe

inatyhy òbiti aõkõ rare. Aõhõkýmy adotýýnykemy wadi ihýre Rybewihiký-di.

¹⁸Aõhebohe arotýýnykre? Arabedewomy aõbo ada areysakre aõbo. Areysahyymy ararekre. Kristu rybe dori rarybemy rarehyymy iny inatyhynadiremy ada aõkõremy. ¹⁹Jiarý areysatyhakre ròtenawo-ribi dori arõhõnykre. Aixitõedýýna, Jesuisi Kristu Tytybytyhy riwawiõhenanykreki. Kia tahe reeryre. ²⁰Deuxu aõmydýýnana ariwiõhenanykemy watxireri waumy-di. Jiarý arurukeki ada aõkõkeki aõbo. Jiarý araixýruõthykemy watxireri aõhebo arotýýnykreki.

²¹Kristu dee warumy ararekre. Tahe arurukeki kia tule wadee awire. ²²Tahe ararekeki Kristu dee araaõmysdýýmy arareke iny-ò Rybewihikýmy ararybekre. Tibo awityhyre reerykõre. ²³Tahe ixityre arõhõtiwydynanykeki kiamy heka rahõtinyreri. Arakre Kristuõhyle heka Kristu-ò arakele awire. Tii heka awityhyre. ²⁴⁻²⁵Atõenarenkyile tahe warumy ararekre. Tai tahe kabede-ki ararikre aityhydýýna-di beysakemy maumynykemy. Tai tahe kaki ararekre. ²⁶Iu ayreny-ki aralokreu, Deuxumy beàlãbenykemy watxireri, ayreny-ki ixityre watxireriki wahe.

²⁷Biqrybenykemy adirený watxireri iwese Kristu tyhydýýdu mahâdu rýira wesekeky adirený watxireri. Ayreny-ò arakeki aõbo ada araõkeki aõbo ijyy wihihý-ò adoholamyhýkemy watxireri. Kaiboho wiwana wanale inatyhyna rybe-di tarybemahâtenyte. ²⁸Uritere brebuõmy aõludu lau Rybewihiký òludu lau wahe. Tamyreñy tahe kia rubu bina bede urihixina rare. Tahe adeerený biu-ò hena rare. Kia Deuxu-ribi nade. ²⁹Aõ Kristu tetyhnytemy sohojile aõkõ tahe tamy aõhõkýmy tatýýnytenyte tule. ³⁰Inyboho dori ibutumy wiwana aõhõkýmy rotýýnykre. Jiarý sôwemy aõhõkýmy adotýýnymahâde. Kia-ò tahe taholatentyte wamy.

2 ¹⁻³Kaa aõbohe rýire wiòhedýýna luuna-wana Kristu-ki, biòwana aõbo Deuxu Tytybytyhy-ki. Kohe, kia ibutumy Jesuisi Kristu kileheký rýire. Ibutumy tahe wiluumy boibeke, wiwesehyyle mohõtinybenyke, wii bitõrabutenybenyke. Tai tahe areysakre aõrarurený-ki. ⁴Iximy xiwederenyomý. Tahe wiribi lahitximy boibeke, aõkõmy ixi-di marãykynbenyke. Iny sohoji sohoji aõna aõnadirenýremy ixi-di nohõtirenýomý. Tahe hitxihitximy bòwidýýke iny sohoji sohoji iny witxira aõmydýýnana yrubudýýmy marãkywydynanyke. ⁵Iwese Jesuisi Kristu inywitxira aõmydýýnana-di röhõtinymyhýre wesele, kaiboho mohõtinybenyke. ⁶Jesuisi Kristu juhuhy raremyhy, Deuxule rarehâre. Deuxururu tahe rimyõhyre. ⁷Tahe iribi ritare kaõ idi kodobehekemy deòdu weselemy. Tahe inyumiõ rimyre kaki inylemy rarekemy. ⁸Tamy tahe ibinatyhymy nade itxeò-ki rurukemy wahe. Ibutu aõbo kaki riwinyke heka, riwinyre. Tai tahe ibutu ratyre Deuxu Jesuisi risýnyre. Ibutuni ratyre ini rare. ⁹⁻¹¹Kiani-ò tahe ibutumy tatiowomy resekemy rýire, biu mahâdu, bedeludu mahâdu, suwomy rýira mahâdu. Tahe ibutu rybe witxira witxiramy iny rarybemyhýre: —Jesuisi Kristu ibutu wedu rare. Deuxu inytybymy ibutumy reàlãmyhýre. Kiamy waseriõre waluuduboho. Awana watxireriki tule iwitxira bede-ki aratxikre hârele. Deuxukihylle atximahâbenyke. Warybe bityhynyke.

¹²Aityhydýýna-di òraru-ribi bexitabenyke, bexiebenyke òraru-txi ixelau. ¹³Deuxu heka adeewina riwahinymyhyre òbiti widýýna. Tiile riwiòhenanymyhyre òbitina widýýna. ¹⁴Uritere rybe binamy rybeömy. Adebaremy iny iijeömy. ¹⁵⁻¹⁶Tai tahe inyö rybe binamy umy rarybeötyhy. Òbitityhy my boibeke kaiboho dori Deuxu riòremy toite. Kristu kodobehekreu, aòrarureny-ki areysakre. Retare dori aõmydýýnana wihikýõ ayreny-ki. ¹⁷Arurukewana ayreny-ki rybe wihikýmy rybe òraru-ki, taile areysakre. Deuxu-ò dori rexiwahinyre xiwena wesemy arurukremy wahe. ¹⁸Kaiboho tahe wadi beysahyyymy boibekre ixideewimy tahe adeereny arurukremy wãhãre.

¹⁹Aòwesele Tximòtxi ayreny-ò ariteònykemy idi watxiwahãre. Jesuisi Inynyrý dee wikeki. Tai tahe arierykre timybo kaiboho toite wahe. Tai heka areysakre. ²⁰Tximòtxi tahe arawiòhenanryrenykre iny witxira witxira ratyre wahe. ²¹Ijô dori ixidile röhötinymyhyre Jesuisi Kristu aõmydýýnana-di aõkõ. ²²Tximòtxi tahe teertyentye iwese riwawiòhenanyre wese Rybewihikýmy rybe-ki. Iwese tyby iriòre riwiòhenanymyhyre wese Tximòtxi riwawiòhenanyre. ²³Aõbo wadee röhonyke arierykreu, tai wylemy ayreny-ò aditeònykremy idi watxireri. ²⁴Jiarý òsana tule wylemy Deuxu riwateònykemy wadi ratxireri ayreny-ò. ²⁵⁻²⁶Ijô hâbuõ iteòdýýmy raruwahãre ayreny-ò, Epafroditu wahe. Tii wawana noduõ rare. Kaiboho juhuu wadee teteònytentye wawiòhedýýdumy rarekemy. Tii heka awehityreny my rurumyhyre. Tai tahe reòkesedýýnyreri kaiboho iwebinaduna-ò taholatenyte. Tai heka òkesemy riwisýnyre. ²⁷Inatyhy rare rurure inihe. Tahe Deuxu riruxetðenyreki riteytenyre. Jiarý tule Deuxu wadi raruxetòere. Tai rabedewoöhyyre aõwitxira witxiramy ratýýnymphähareki. ²⁸Tahe aòwesele ariteònykemy watxireri. Kaiboho beysabenykre kia araerymahärenyre. Jiarý tahe urihimy-ò arexielehynykre wanohõti yrena-ribi. ²⁹Tii kedehemynykreu, tahe bididybedenykre biwowydynybenykre. Rexiòhäruny my rare Kristu òraru-ki riwawiòhenanykre. ³⁰Tahe tii inihe heka rurure iòraru-ki. Arokoreny-ki tii riwawiòhenanyre.

3 ¹Ikonanamy tahe ararybekre: —Beysabenyke, Inynyrý deysanamy. Jiarý heka riwaixiranyöhyymyhyre heka tuu rybe. Awire tahe boholabenkyek. ²Bexijebenyke iny ijòrõsa wesena-lau tii iixýruterere aõbinawidýýdu mahâdu tahe tii rare. Bexijebenyke notykyresydu mahâdu lau. ³Inyboho dori notyky resydu mahâdu òbiti rare. Deuxu Tytybytyhy deewimy nodu roire. Jesuisi Kristu dee winale inydeereny awire. Inyboho dori aõwiwihikýwidýý-ò rikityhynyrenyöke. ⁴Jiarý, Paulo ariòludunyleke aõbo ixi-wana ariwinyke. Jiarý ijô hâbu ratyre waaõmydýýnana diremy arexityhynyke. Jiarý dori judeu mahâdu ijoí tyhy-ki tybie rare notyy resyna ijoí tyhy rare. Debò inataõ reurotxu-di reareu. ⁵Bejami mahâduõ jiarý rare. Judeu mahâdu tyhy wãhâboho roire. Iriòremy jiarý rare. Fariseuõ jiarý rare. ⁶Tai tahe bede ywina rybe retyhynyre. Jiarý heka iijaramy raeleelemy reamahâre ityhydýýdu mahâdu aõhökýmy arisýnykre-ò. ⁷Wabede ywinarený òbitimy rare sana raholamahâre, ibutumy retyhyny my rarewâhã. Ibutumy wahe aõmydýýnana reatyra Kristu luuna òraru-ki.

⁸Inatyhymy Kristu wabiu-ò hedu reeryreu, ibutu aõmydýñana-ribi wanohöti rosare. Ibutumy retxiwire iòraru-ki, kia ibutumy aõ aõkõ rare, Kristu wabiu-ò hedule arimykre wabiu-ò hedukremy rare. ⁹Waòbitina tahe aõ wawidýña aõkõ rare. Jesuisi retyhynyre urenana tahe tii riwaòbitinyre. ¹⁰Kristu arierykemy idi watxiwähäre. Rubu-ribi ixixana arierykremy, aõhökýmy arotýñykre iòrarukile, iwese tii rurure wesemy wahe jiarý heka arexiywinykremy watxireri. ¹¹Tai rubu-ribi ixixana mahädu-wana arexixakre. ¹²Jiarý òbitityhy aõkõ rare ada ibutumy òbitina wadée riwahinyöre. Jesuisi riwamyre aõmrysýdýñnaõ ariwinykemy. Tai tahe wako-ò rawähäre araòbitinykemy watxireri. Tamy tahe araaõmysýdýñykre watxiwähäre. ¹³Òbitityhy aõkõ jiarý rare. Kia sohojile tahe ariwinykre. ¹⁴Tahe arehemynykremy watxireri titxibo Kristu diwateònyde. Kowa bede wihiykile uriöno aritakre. ¹⁵Tahe ityhydýýdu iumy kia-di mohötinybenyke. Inyö aõ rierökeki Deuxu tamy kia riifýnykyre. ¹⁶Uritere bijebenyke inatyhyna bityhyntybenykemy wiwese weselemy rököhötinyrenyke.

¹⁷Ityhydýýdu seriore, iwese rewinymy rarewähä wese biwinymy boibeke. Tule ijõ-ò betehebenyke wawese dori riwinymyhýre. ¹⁸Sowemy dori iny òbiti aõkõ rýira, Kristu òludumy wahe, itxeõ aõmydýñana òludu wahe. ¹⁹Kia iny tahe Deuxu rahukre. Rýsýnale ta ideuxure. Tiiboho tahe aõbina binaõle awirenyre. Bede aõmydýñananadile röhötinyre. ²⁰Iny bedereny tahe biu-ki roimyhýre. Kowa-ribi reraörenyreri iny tarasadu dehemynyna-ki. Inynyrý Jesuisi Kristu wahe. ²¹Tii inyumyreny riwitxiranykre. Tii taumywesele iny ritxiénykre, taumy wihiykýthy wesemy. Tii ruru dire. Tahe ibutu aõna aõna wedumy ronykre irurudireki.

4 ¹Waluunadu, waserioreboho, kaiboho wadeysana warataana wesemy toite. Ywihiyylemy boibekre, waluunaduboho.

²Warybe rewahinyre inatxi hääwy-ò Eòdia, Sintxiki-wana. Kialemy wahe Inynyrý tyhydýñna-di wiwesehyylemy maraykynyke. ³Adee tule wawiòhedýýdu tyhy waryhe rewahinyre. Kai biwiòhenanykre hääwy Rybewihiký wiòhedýýdu mahädu wahe. Tule Lemetxi riwawiòhenanyre ijõ-wana wahe. Ibutumy inirený heka Tyyritina rubuonanaködu-ki rýire.

⁴Inynyrý-wana beysahyybenyke. Tahe ixityremy ararybekre. Beysabenkye. ⁵Ywina-di bisýnyke ibutu iny-ò. Inynyrý dehemynyna dori iòhòmy ihýre.

⁶Ibutumy aõmydýñana heka biyrydýñybenyke. Ibutumy bexitönenye Deuxu-ò, àlàna-wana bexitönenye. ⁷Deuxu ywina awo-ò bitidikre arayky ibutumy riyrubunyke. Deuxu ywina dori inyraykyreny rieryöthy timyrekiwo awityhyre.

⁸Ikonanau tahe ibutumy aõmybo ararybekre maraykynybenyke ibutu inatyhyna, ibutu aõeryhyký, ibutu òbiti, ibutu tiihyyle, ibutu iluuna, ibutu tyhyna awimy tahe roirekeki àlàna-wana rýikeki, tahe kia-di ibutumy maraykynybenyke. ⁹Araerynanyrenyre, kaiboho teerytenyte, rarybereõ tahe taholatentyta. Timybo watxireri wese kaiboho wamy tabitenyta. Tai iwesemy boibeke, ibutumy wahe. Deuxu heka ywina rare. Tii umywanarenyle rarekre.

¹⁰Jiarý heka reysare Wanyrý dee. Kaiboho heka ixityre watxi õhõtireny reare. Tiu waribi õhõtireny rosaõhyre urile kaiboho wawiõhedyõmy tarutenyte tahe isirare. ¹¹Kaa tuu rarybereri heka aõmy raruõhyreri. ¹²Jiarý dori reeryre aõbo wamy rýira idi reysamy watxiwâhâre. Ibutumy waki rýimyhýre-wana tule awilemy rahõtinymahâre. ¹³Reeryre dori awimyno tule ramamy rubu reeryre. Xiwersyna wese reeryre tule aõhõkõmydýõ reeryre rama jubreré. Kia tahe reeryre. Ibutu ariwinyke Kristu dori ruru wadée riwahinyre. ¹⁴Tule umy areàlakemy watxireri tiwawiõhenanyteki. ¹⁵Filiposi hâwâ dohodýõna mahâdu, kaiboho sohojile nieruo wadée tewahinytenyte, juhuu Macedonia hâwâ-ribi rareu wahe. ¹⁶Tesalonia hâwâ-ò wadée nieru tewahinymahâtenyte, inatxi nonanamy taditeõnytenyte. Tahe riwamyre wadée rasiranymy idi rewyré. ¹⁷Aõ rexitõenyreri aõkõ nierumy. Sohojile aõmydýõnanamy aribi aritakemy watxireri. Deuxu aõmydýõnanale aritakemy rarumahâre. Umyreny Deuxu wehityhynamy arobikemy. ¹⁸Remyre awahidýõna. Epafroditu aribi riwawahinyre. Tai tahe sôwemy waki rýireri. Iwese lñyrena sôwemy watxi reamyhyre wese awahidýõna wadée rare. Iwese Deuxu-ò xiwenaõ awire wese wadée ihýre. ¹⁹Aõhere inyDeuxureny ihewoludu atyhyna loosõna adeereny kadiwahinskyre, Jesuisi Kristu òraru-ki. Aõbo adeereny rasiranyreri. ²⁰Deuxu kidiwahinskykemy adeereny watxireri. Kia tahe inyDeuxureny-ò loosõna kidiwahinskykemy watxireri tiimy heka rarehyykre. Kie.

²¹Iny sohoji sohojimy warybe-di biwehitynanyakre Jesuisi Kristu òraru-ki. Kaki ityhydýõdu mahâdu tarybe wehityyna adeereny diwahinskyde. ²²Ibutumy ityhydýõdu arãrybeweityhynanyre. Iòlò heto ityhydýõdu mahâdu yribihyyle adeereny diwahinskyde.

²³Inynyrý Jesuisi Kristu ruxetõena adeereny kanakemy watxireri.